

***Rhagonycha fugax fugax* Mannerheim, 1843 (Coleoptera: Cantharidae) – confirmed occurrence in the Czech Republic, first record from Moravia, and notes on published distributional data**

***Rhagonycha fugax fugax* Mannerheim, 1843 (Coleoptera: Cantharidae) – potvrzení výskytu v České Republice, první nález z Moravy a poznámky k publikovaným údajům o jeho rozšíření**

Vladimír ŠVIHLA

Department of Entomology, National Museum, Kunratic 1, CZ-148 00 Praha 4,
Czech Republic; e-mail: vladimir_svihla@nm.cz

Faunistics, distribution, Coleoptera, Cantharidae, *Rhagonycha*, Czech Republic, Palaearctic Region

Abstract. *Rhagonycha fugax fugax* Mannerheim, 1843, is reported as new for the fauna of Moravia and its occurrence in the Czech Republic is confirmed. All published distributional data of this subspecies are reviewed and discussed. The ecological preferences of *R. fugax fugax* and its relict, discontinuous distribution are mentioned.

INTRODUCTION

Rhagonycha fugax Mannerheim, 1843, is a polytypic species. The nominotypical subspecies occurs in north-eastern Europe and reaches Central Europe in the south-west, *R. fugax strejceki* Švihla, 1983, is hitherto known only from northern Caucasus.

In the collection of the National Museum, Praha, I discovered one specimen of this rare, probably relict species from the Czech Republic, Moravia, and two specimens from Slovakia. When trying to summarize the general distribution of this species from published data, I found out some inaccuracies and mistakes regarding its distribution, given by the preceding authors, which are discussed below. *Rhagonycha fugax fugax* is rather similar to and can be confused with *R. nigripes* Redtenbacher, 1842, a montane species. Some authors (e.g. Reitter 1911) considered both species identical. However, *R. fugax fugax* differs from *R. nigripes* by a distinctly different shape of the aedeagus (Dahlgren 1968) as well as a more slender shape of the body and paler tibiae. I therefore consider all data in the mountains of Central Europe except the Alps and maybe the Romanian Carpathians as probably referring to *R. nigripes*.

FAUNISTIC PART

***Rhagonycha fugax fugax* Mannerheim, 1843**

Rhagonycha fugax Mannerheim, 1843: 89, type locality: Finland.

Rhagonycha scopolii Gredler, 1866: 245, type locality: Bozen [= Italy, Bolzano], synonymized by Dahlgren (1968).

Material examined. Czech Republic, Moravia: Kobyly (7067), 9.vi.1949, Kouřil lgt., 1 ♂; Slovakia: Plavecký Čtvrtok (7568), no date, O. Kavan lgt., 1 ♀; Mikulášov (7469), 30.v.1995,

L. Koloničný lgt., 1 ♂, all V. Švihla det., coll. National Museum, Praha. New species for Moravia and confirmed occurrence in the Czech Republic.

Comments on distribution. Austria. Horion (1953) mentioned it as *R. scopolii* from five localities in Tirol. It is necessary to check the identification of these specimens and exclude the possibility that they belong to *R. nigripes*. Dahlgren (1968) cited two other localities from Austria, but they are both situated in the Italian province of Trentino-Alto Adige (former Southern Tirol).

Germany. Horion (1953) mentioned it as *R. scopolii* only from 'Ostpreussen', nowadays the Kaliningrad region of Russia. However, if the occurrence in Austria can be confirmed, the discovery of this species in Bavaria cannot be excluded.

Czech Republic. Dahlgren (1968) cited 'Tschechoslowakei: Prag', but it is not sure if the country is on the locality label; otherwise it could refer to Praha, the capital of the Czech Republic, or Praga, a part of Warsaw (Poland). Both places are translated as Prag in German. Considering the published locality of Pomiechówek, ca 20 km northwest of Warsaw (Kuška 1995), a Polish locality seems more probable. Moreover, Praha and its environs are very well investigated, but no other specimens are known. Unfortunately, I was unable to obtain more exact data on the specimen, according to Dahlgren (1968) deposited in the Zoologisches Forschungsinstitut und Museum Alexander Koenig, Bonn, and the occurrence in Bohemia needs to be confirmed.

Slovakia. Roubal (1936) cited three localities of *R. fugax*: Babią Góra, Nové Mesto pod Šiatrom, and Leles. Babią Góra (based on Stobiecki 1883) is situated in the Beskid Zachodni Mts. in Poland near the Slovakian border, and I agree with the opinion of Kuška (1995) that the record most probably refers to *R. nigripes*. Nové Mesto pod Šiatrom (= Slovak name for Sátoraljaújhely) is in Hungary near the border with Slovakia, and only the third locality, Leles, is situated in southeastern Slovakia.

Romania. Seidlitz (1891) cited this species without further data, and the occurrence in Romania must be verified to exclude a possible confusion with *R. nigripes*.

Siberia. Horion (1953) mentioned *R. scopolii* from Siberia without exact data. However, Kazantsev (2004), in his review of *Rhagonycha* species from the former USSR, cited it only from the northern part of European Russia.

General distribution. Southern Finland (Dahlgren 1968); Sweden: Gotland (Horion, 1953); Estonia, Latvia (Silfverberg 1992); Lithuania, Belarussia (Kuška 1995); Russia: Karelia, Kaliningrad reg., Moscow reg. (Dahlgren 1968, 1975); Poland: Mazury reg. (Burakowski et al. 1985, Kuška 1995); Czech Republic: Moravia (this paper); Slovakia (Roubal 1936); Hungary (Roubal 1936, Dahlgren 1968); Switzerland: Graubünden prov. (Dahlgren 1968); Italy: Trentino-Alto Adige prov. (Dahlgren 1968). The occurrence in Siberia (Horion 1953), Romania (Seidlitz 1891), Czech Republic: Bohemia (Dahlgren 1968), and Austria (Horion 1953) needs to be verified.

Ecology. The ecological preferences of *R. fugax fugax* are unknown. The known localities suggest a very diverse range of presumed habitats. In northeastern Europe it occurs in wet lowlands. Known localities in Moravia, Slovakia and Hungary have a xerothermic character as compared to localities on the southern slopes of the Alps. Moreover, if the occurrence in Austria can be verified, the characteristics of Austrian Alps are also different than the Southern Alps. As far as known, the species has a discontinuous type of distribution, and it probably has wide ecological preferences regarding temperature and humidity.

REFERENCES

- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M. & STEFAŃSKA J. 1985: *Katalog fauny Polski. Catalogus faunae Poloniae. Cześć XXIII, tom 10. Chrząszcze. Coleoptera. Buprestoidea, Elateroidea i Cantharoidea*. Państwowe wydawnictwo naukowe, Warszawa, 401 pp (in Polish).
- DAHLGREN G. 1968: Beiträge zur Kenntnis der Gattung Rhagonycha (Col. Cantharidae). *Entomologische Blätter*, 64: 93-124.
- DAHLGREN G. 1975: Zur Taxonomie der Gattungen Rhagonycha, Pseudocratosilis und Cratosilis (Col. Cantharidae). *Entomologische Blätter*, 71: 100-112.
- GREDLER P. I. V. M. 1866: *Käfer von Tirol nach ihrer horizontalen und verticalen Verbreitung. II. Hälfte: Dasci-lidae-Schluss*. Druck u. Verlag von G. Ferrari, vormals Eberle, Bozen, pp. 235-491.
- HORION A. 1953: Faunistik der mitteleuropäischen Käfer. Band III: Malacodermata, Sternoxia (Elateridae bis Throscidae). *Entomologische Arbeiten aus dem Museum G. Frey München*, Sonderband, 340 pp.
- KAZANTSEV S. V. 2004: A checklist of Cantharidae (Coleoptera) of the ex-USSR. Spisok Cantharidae (Coleoptera) byvshego SSSR. *Russian Entomological Journal*, 13: 23-34 (in English and Russian).
- KUŠKA 1995: *Omomilki (Coleoptera, Cantharidae): Cantharinae i Silinae Polski. Monografie Fauny Polski 21*. Wydawnictwa Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwerząt Polskiej Akademii Nauk, Kraków, 201 pp (in Polish).
- MANNERHEIM C. G. von 1843: Description de quelques autres nouvelles espèces de Coléoptères de Finlande. *Bulletin de la Société Impériale des Naturalistes de Moscou*, 16(1): 88-99.
- REITTER E. 1911: *Fauna Germanica. Die Käfer des Deutschen Reiches. Nach der analytischen Methode bearbeitet. III. Band*. K. G. Lutz' Verlag, Stuttgart, 436 pp + pls 81-128.
- ROUBAL J. 1936: *Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatské Rusi na základě bionomického a zoogeografického a spolu systematického doplněk Ganglbauerových „Die Käfer von Mitteleuropa“ a Reitterovy „Fauna Germanica“*. Díl II. Catalogue des Coléoptères de la Slovaquie et de la Russie subcarpathique d'après les documents bionomiques et zoogéographiques ainsi que supplément systématique au Ganglbauer „Die Käfer Mitteleuropas“ et Reitter „Fauna germanica“. Učená společnost Šafaříkova v Bratislavě, Bratislava, viii + 434 pp (in Czech, French title and introduction).
- SEIDLITZ G. 1891: *Fauna Transsylvanica. Die Käfer (Coleoptera) Siebenburgens*. Hartung'sche Verlagsdruckerei, Königsberg, 11 + lvi + 914 pp.
- SILFVERBERG H. 1992: *Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae, Daniae et Baltiae*. Helsingin Hyönteisvah-toyhdistys, Helsinki, 94 pp.
- STOBIECKI S. A. 1883: Do fauny Babiej góry. Sprawozdanie z wycieczek entomologicznych na Babią górę w latach 1879 i 1880. *Sprawozdanie Komisji Fizjograficznej Kraków*, 17: 1-59 (in Polish). (Not seen, fide ROUBAL 1936).

SOUHRN

Rhagonycha fugax Mannerheim, 1843 je polytypický druh, který je lokálně rozšířený a všude vzácný. Nominotypický poddruh se vyskytuje v severovýchodní Evropě (jižní část Švédska a Finska; Pobaltské státy; Polsko; Mazursko; Bělorusko a západ severní a střední části evropského Ruska), proniká do Střední Evropy v dosahu Panonské nížiny (jižní Morava, jižní Slovensko, Maďarsko), další ověřený výskyt je v jižní části Alp (Švýcarsko: kanton Graubünden, Itálie: provincie Trentino-Alto Adige). V předloženém článku je potvrzen výskyt v České Republice a druh je ohlášen jako nový pro faunu Moravy. Údaje publikované dřívějšími autory z Rakouska (Horion 1953) a rumunských Karpat (Seidlitz 1891) je nutno ověřit, údaj o výskytu na Sibiři (Horion 1953) je nepravděpodobný.

Dahlgren (1968) uvádí v přehledu studovaného materiálu „Tschechoslowakei: Prag“, není však jasné, zda název státu je součástí lokálního listku (dokladový exemplář nebyl k dispozici), takže se může jednat o lokality Praha, ale i Praga (část Varšavy). Oba názvy se do němčiny překládají jako Prag. Vzhledem k tomu, že lokalita Pomiechówek (Kuška 1995) leží asi 20 km

severozápadně od Varšavy, je pravděpodobnější, že jde o doklad z Polska. Je také třeba vzít v potaz, že Praha a její okolí patří k nejlépe prozkoumaným oblastem České republiky, a přesto neexistuje žádný další doklad. Výskyt na území Čech je tedy třeba potvrdit.

Ekologické nároky druhu nejsou známe, avšak na základě převažujících typů biotopů podle geografické polohy známých lokalit se druh jeví jako euryektní. V severovýchodní Evropě se vyskytuje v oblasti vlhkých nížin, v dosahu Panonské nížiny se jedná o lokality s převládajícím xerothermním charakterem a oba tyto krajinné typy jsou odlišné od lokalit v horských údolích jižních Alp. Druh má pravděpodobně reliktní, diskontinuitní typ rozšíření a širokou ekologickou valenci.